

SPRAWOZDANIA Z SEMINARIÓW SALEZJAŃSKICH

SEMINARE
t. 33 *2013* s. 399–422

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W KRAKOWIE W ROKU SEMINARYJNYM 2011/2012

1. WPROWADZENIE

Rok akademicki 2011/2012 był czwartym z kolei rokiem wspólnej formacji teologicznej młodych salezjanów pochodzących ze wszystkich polskich inspektorii. Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie zwane Łosiówką stało się na salezjańskiej mapie Polski ważnym miejscem wymiany doświadczeń w realizacji charyzmatu Księdza Bosko w polskiej rzeczywistości. Doświadczenia salezjańskiego życia współbraci jednej inspektorii stają się udziałem i inspiracją dla innych. Cieszy fakt, że wspólne życie na Łosiówce przynosi owoce w postaci podtrzymywania relacji przyjaźni i współpracy pomiędzy współbraćmi, którzy — już jako kapłani — pracują w różnych inspektorjach.

Miniony rok przeżyliśmy we wspólnocie seminaryjnej w duchu łączności z całym Zgromadzeniem Salezjańskim przygotowującym się do przeżywania dwusetnej rocznicy urodzin naszego założyciela. Hasło *Ksiądz Bosko, źródło naszej charyzmatycznej tożsamości* inspirowało nas do podjęcia wysiłku, aby lepiej poznać jego życie i głębiej zrozumieć inspiracje jego apostołskiego działania. Naszą całoroczną pracę formacyjną wyznaczał nam opracowany wspólnie Program Życia Wspólnoty. Spojrzenie wstecz na przeżyty rok pozwala nam znaleźć powody to stwierdzenia, że był to rok udany, w którym zrealizowaliśmy dużo z wyznaczonych sobie celów i możemy znaleźć wiele powodów do satysfakcji zarówno w wymiarze życia wspólnotowego, jak i poszczególnych współbraci.

2. WSPÓLBRACIA WSPÓLNOTY FORMACYJNEJ

W roku akademickim 2011/2012 dyrektorem wspólnoty WSDTS w Krakowie był ks. dr Wojciech Krawczyk. Wraz z nim zarząd seminarium i radę domu tworzyli: ks. dr Dariusz Kozłowski (wikariusz dyrektora), ks. dr Robert Bieleń (rektor kaplicy p.w. MB Wspomożenia Wiernych), ks. Rafał Burnicki (katecheta), ks. Janusz Kasza (ekonom, administrator) i ks. Stanisław Oskwarek (prorektor ds. studiów). Ponadto wspólnotę zakonno-seminaryjną współtworzyli: ks. Dariusz Porzucek (kierownik biblioteki), ks. Henryk Badura (spowiednik), ks. Jan Krawiec (emerytowany wykładowca prawa kanonicznego) i ks. Jan Wilkołek (emerytowany nauczyciel języka łacińskiego) oraz 49 alumnów: 8 na trzecim kursie, 17 na czwartym, 14 na piątym i 10 diakonów na kursie szóstym.

3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA MINIONEGO ROKU SEMINARYJNEGO

Inauguracja roku akademickiego odbyła się 1 października w gmachu WSDTS w Krakowie. Uroczystej Mszy Świętej koncelebrowanej przewodniczył Radca Generalny Regionu Europa Północ, ks. dr Marek Chrzan. Podczas uroczystej Eucharystii ks. inspektor Dariusz Bartocha przekazał wspólnocie seminaryjnej relikwie bł. Ojca Świętego Jana Pawła II. Po Eucharystii w auli seminaryjnej miała miejsce oficjalna część inauguracji nowego roku akademickiego, na którą złożyło się powitanie przez rektora seminarium przybyłych gości, sprawozdanie rektorskie, oraz wykład inauguracyjny przygotowany i wygłoszony przez ks. prof. Kazimierza Panusia pt. *Jak przekazywać Słowo Boże światu, który stawia mu coraz większy opór?* Oficjalną część inauguracji zakończyły wystąpienia zaproszonych gości. Uroczystość rozpoczęcia nowego roku akademickiego zaszczylił swoją obecnością przedstawiciel Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. dr hab. Wojciech Zyzak.

W dniach od 1 do 5 października alumni naszego seminarium uczestniczyli w II Światowym Kongresie Bożego Miłosierdzia w Krakowie. Kongres zorganizowany pod hasłem *Miłosierdzie źródłem nadziei* zgromadził około dwóch tysięcy uczestników z niemal 70 krajów całego świata.

W dniu 8 października 2011 r. wspólnota WSDTS w Krakowie wzięła udział w VII Pieszej Pielgrzymce Śladami Karola Wojtyły Robotnika. Pielgrzymka ta jest organizowana corocznie dla upamiętnienia młodzieńczego okresu jego życia, przeżytego w parafii salezjańskiej na Dębnikach. Trasa pielgrzymki pokrywała się niemal w całości z drogą, którą codziennie przemierzał Karol Wojtyła z Dębnik do Borku Fałęckiego, gdzie znajdowały się zakłady „Solvay”.

Również 8 października 2011 r. na terenie Seminarium Salezjańskiego w Krakowie odbyły się Międzyseminaryjne Mistrzostwa Polski w Kolarstwie. Zawody zostały przygotowane i przeprowadzone przez grupę alumnow naszego seminarium.

W dniach 18 i 19 listopada 2011 r. wspólnota WSDTS w Krakowie wzięła udział w uroczystości nadania tytułu *doktora honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Przełożonemu Generalnego Towarzystwa Salezjańskiego, ks. Pasqualowi Chavezowi. Ważnym punktem programu tej uroczystości była międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona metodzie wychowawczej św. Jana Bosko, zatytułowana: *Drogowskazy wychowania. Wychowywać dobrych chrześcijan i uczciwych obywateli*.

W grudniu 2011 r. seminaryjny chór *Canticum* dokonał historycznego nagrania pierwszej płyty z utworami ze swojego repertuaru. Płyta ta została dołączona jako upominek do życzeń rozsyłanych z okazji Świąt Bożego Narodzenia do darczyńców naszego seminarium.

W dniach 12 i 13 grudnia 2011 r. Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie przeżywało wizytację komisji afiliacyjnej z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Księża wizytatorzy bardzo wysoko ocenili poziom prowadzonych w seminarium wykładów i ćwiczeń, zasoby seminaryjnej biblioteki i czytelnicy oraz wyrazili uznanie za jakość wyposażenia sal, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne.

W dniach od 26 lutego do 1 marca 2012 Radca Generalny ks. Vaclav Klement przeprowadził w WSDTS w Krakowie wizytację nadzwyczajną. W protokole powizytacyjnym zwrócił uwagę na konieczność łączenia procesu formacyjnego w salezjańskim seminarium z aktualną sytuacją Zgromadzenia znaczącą troską o zachowanie charyzmatu ks. Bosko w krajach Europy. Wiąże się to z otwartością na poznawanie kultury innych narodów i poznawanie języków obcych.

Ważnym wydarzeniem minionego roku było podpisane 14 marca 2012 r. nowego porozumienia o współpracy WSDTS z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Na mocy tego porozumienia alumni naszego seminarium stali się pełnoprawnymi studentami Uniwersytetu Papieskiego. Podpisanie porozumienia otwiera również możliwości pogłębienia współpracy w różnych sektorach formacji intelektualnej.

W dniu 17 marca 2012 r. wspólnota WSDTS w Krakowie obchodziła Dzień Wdzięczności. W murach naszego seminarium gościliśmy naszych rodziców, rodzeństwo i przyjaciół.

W dniach od 28 kwietnia do 3 maja 2012 r. alumni WSDTS byli zaangażowani w przygotowanie i przeprowadzenie XXII Światowych Igrzysk Młodzieży Salezjańskiej w Krakowie. Uczestniczyło w nich ponad 1300 młodych sportowców z 11 krajów.

4. ŚWIĘCENIA I POSŁUGI

Dzień 19 maja 2012 r. był dla salezjańskiej Polski dniem święceń kapłańskich. Diakoni kończący swoją formację w WSDTS w Krakowie przyjęli święcenia kapłańskie w swoich macierzystych inspektoriatach.

Diakoni z inspektorii wrocławskiej: Mariusz Jawny, Dawid Nowak, Adam Piaskowski i Marcin Tyszkiewicz, otrzymali święcenia kapłańskie w Twardogórze z rąk ks. bpa Stanisława Napierały. Diakon Dariusz Skowron z inspektorii warszawskiej przyjął święcenia kapłańskie w Łodzi z rąk ks. bpa Ireneusza Pękalskiego. Inspektoria pilska zorganizowała święcenia kapłańskie dla swoich diakonów: Michała Jacha, Mariusza Kulpy i Bartłomieja Przybylskiego w Łądzie nad Wartą. Uroczystości przewodniczył Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski, ks. abp Józef Kowalczyk. Diakon Łukasz Krysmalski z inspektorii krakowskiej otrzymał święcenia kapłańskie w Szczyrku z rąk Rektora Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego, ks. bpa Enrico Dal Covolo SDB.

W dniu 23 czerwca 14 alumnów WSDTS w Krakowie przyjęło święcenia diakonatu. Uroczystość święceń odbyła się w kościele pod wezwaniem św. Stanisława Kostki na krakowskich Dębnikach. Ceremonii święceń przewodniczył ks. bp Damian Muskus, biskup pomocniczy archidiecezji krakowskiej.

W Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny, dnia 8 grudnia 2011 r., szesnastu współbraci ze wspólnoty WSDTS w Krakowie otrzymało posługę akolitu. Posługę lektoratu w dniu 17 marca 2012 r. przyjęło dziesięciu współbraci.

5. PERSONEL DYDAKTYCZNY WSDTS

W roku sprawozdawczym funkcję rektora pełnił ks. dr Wojciech Krawczyk, wspierany w organizacji zajęć dydaktycznych przez ks. Stanisława Oskwarka pełniącego funkcję prorektora ds. studiów.

Personel dydaktyczny w roku akademickim 2011/2012 tworzyło 42 wykładowców: 32 spośród nich to salezjanie; 4 wykładowców to osoby duchowne przynależące do diecezji bądź do innych zakonów, pozostałe 6 osób to wykładowcy świeccy. Spośród wykładowców, 12 posiadało status samodzielnych pracowników naukowych, 21 wykładowców było doktorami, pozostali wykładowcy posiadali magisteria specjalistyczne.

6. STUDIA

Bardzo ważnym wydarzeniem minionego roku było podpisane 14 marca 2012 r. nowej umowy o współpracy WSDTS z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Umowa w nowym brzmieniu otwiera możliwości jeszcze ściślejszej współpracy pomiędzy dwoma uczelniami na wielu płaszczyznach.

W roku sprawozdawczym pięciu salezjanów było etatowymi pracownikami dydaktycznymi i naukowymi UPJPII:

ks. dr hab. W. Życiński, prof. UPJPII,

ks. dr hab. T. Biesaga, prof. UPJPII,

ks. dr hab. J. Mączka, prof. UPJPII, dziekan wydziału filozoficznego,

ks. dr S. Jędrzejewski,

ks. dr Roman Mazur.

Dwóch wykładowców UPJPII było bezpośrednio zaangażowanych w proces formacji w naszym seminarium, poprzez prowadzenie zajęć dydaktycznych:

ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś,

o. dr hab. Dariusz Kasprzak OFMCap,

Nasza wspólnota czynnie włączała się w życie Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II poprzez udział w seminariach naukowych i magisterskich oraz innych wydarzeniach naukowych i kulturalnych organizowanych przez Wspólnotę Uniwersytecką. Rektor WSDTS brał udział w Radach Wydziału Teologicznego UPJP2. Studenci i wychowawcy seminarium uczestniczyli we wszystkich ważniejszych wydarzeniach akademickich UPJPII: w dorocznej pielgrzymce studentów do Kalwarii Zebrzydowskiej, w uroczystości inauguracji roku akademickiego, mszy św. za zmarłych pracowników uczelni krakowskich.

Studia przebiegały zgodnie z programem opartym o *Ratio Studiorum pro Polonia*, wytycznymi UPJPII oraz założeniami *Formacji Salezjanów ks. Bosko* przedstawionymi w dokumentach Zgromadzenia.

Rok akademicki obejmował w sumie 139 dni wykładowych (67 — pierwszy semestr, 72 — drugi semestr). Liczba ta została powiększona o sześć dni zajęć zorganizowanych w ramach konwersatoriów i warsztatów dla wszystkich kursów.

W minionym roku akademickim prowadzono 9 seminariów naukowych w zakresie 9 przedmiotów:

Teologia biblijna — ks. dr Roman Mazur; ks. dr Sylwester Jędrzejewski; ks. dr Ryszard Kempiak;

Teologia dogmatyczna — ks. dr hab. prof. UPJPII Wojciech Życiński; ks. dr D. Kozłowski;

Teologia moralna — ks. dr hab. prof. KUL Jerzy Gocko; ks. dr hab. prof. UPJPII Tadeusz Biesaga (bioetyka);

Teologia pastoralna — ks. dr Robert Bieleń;

Katolicka Nauka Społeczna — ks. dr hab. prof. UKSW Jarosław Koral; ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski;

Katechetyka — ks. dr hab. prof. UKSW Kazimierz Misiaszek;

Liturgika — ks. dr Jan Rusiecki;

Prawo kanoniczne — ks. dr hab. prof. UKSW Henryk Stawniak;

Historia Kościoła — ks. dr hab. Jan Pietrzykowski.

Dnia 23 lutego 2012 r., w gmachu naszego seminarium odbyła się obrona prac magisterskich. Przed komisją egzaminacyjną stanęło dziesięciu współbraci. Wszyscy uzyskali tytuł magistra.

7. SYMPOZJA, KURSY I SZKOLENIA

Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie wraz z Salezjańskim Centrum Edukacyjnym było współorganizatorem kilku sympozjów, kursów i szkoleń przeznaczonych dla osób duchownych i świeckich. Dla nauczycieli i wychowawców w dniu 10 grudnia 2011 r. zostało zorganizowane sympozjum pod tytułem *Szkola rodzina, spróbujmy iść razem*. Dla katechetów w dniu 21 kwietnia 2012r. zorganizowano wykłady i warsztaty poświęcone wykorzystaniu w pracy katechetycznej metod aktywizujących. WSDTS współorganizowało również dwie sesje zajęć dla księży kwinkwenistów z inspektorii wrocławskiej i krakowskiej, w dniach od 9 do 10 grudnia 2011 r. i od 19 do 21 kwietnia 2012 r. Sesje poświęcone były tematyce związanej z posługą sakramentu pojednania i z kierownictwem duchowym.

W roku akademickim 2011/2012, w ramach konwersatoriów, zostały przeprowadzone w dwóch seriach zajęcia psychologiczne dla alumnów kursu III. Alumni pozostałych kursów wzięli

udział w warsztatach homiletycznych mających na celu przygotowanie rekolekcji wielkopostnych. Warsztaty te również odbyły się w dwóch seriach.

Ponadto, delegacje alumnów WSDTS brały udział w licznych sympozjach i sesjach naukowych organizowanych przez różne uczelnie i seminaria duchowne na terenie całego kraju.

8. FORMACJA SEMINARYJNA

Zgodnie z dokumentami Kościoła i Zgromadzenia proces przygotowania do przyjęcia święceń kapłańskich i obowiązków wypływających z realizacji misji salezjańskiej obejmuje, obok wymiaru intelektualnego, również wymiar dojrzałości osobowej, wymiar duchowy oraz wymiar pastoralny. Cele formacji w poszczególnych wymiarach są określone w dokumentach Kościoła i Zgromadzenia, a ich specyfikacja następuje poprzez opracowanie Programu Życia Wspólnoty. W minionym roku wyznaczaliśmy następujące cele formacyjne:

a. Wymiar dojrzałości osobowej

Wyznaczone w Programie Życia Wspólnoty cele w tym wymiarze dotyczyły przede wszystkim przyjęcia większej odpowiedzialności za formację ze strony alumnów oraz zaangażowanie w budowanie braterskiej wspólnoty. Kontynuowaliśmy wyznaczoną już w poprzednich latach drogę nabywania umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów poprzez efektywny dialog. Ponadto dokładaliśmy starań, aby dobrze przygotować i przeżyć spotkania wspólnotowe, które budują jedność poprzez pogłębienie braterskich relacji.

b. Wymiar duchowy

W wymiarze życia duchowego, inspirowani przez hasło roku *Książd Bosko, źródło naszej charyzmatycznej tożsamości* i przygotowanie do dwusetnej rocznicy urodzin św. Jana Bosko, staraliśmy się lepiej poznać historię życia naszego Założyciela. Inspiracją do podejmowanych przez Jana Bosko działań wychowawczo-duszpasterskich była konkretna sytuacja. Lepsze poznanie okoliczności zewnętrznych, w którym przyszło pracować Wychowawcy z Turynu pozwala odkrywać jego motywacje i założenia, które leżą u podstaw jego metody wychowawczej.

Wyznaczony przez nas cel realizowaliśmy poprzez odpowiedni dobór lektur na czytanie duchowe, dobrze przygotowaną i przeżywą liturgią świąt salezjańskich, poprzez wzajemne rozmowy na temat dokumentów Zgromadzenia podczas pracy w małych grupach. Troska o życie duchowe znalazła swój wyraz w codziennej modlitwie osobistej oraz w podejmowaniu wspólnotowych inicjatyw dotyczących życia duchowego, takich jak animacja grupy modlitewnej, adoracje Najświętszego Sakramentu, animacja liturgiczna.

c. Formacja pastoralna

Nabieranie praktycznych umiejętności realizacji zadań duszpastersko-wychowawczych stanowi bardzo ważny cel kształcenia seminaryjnego. Wyrazem troski o jakość formacji w tym wymiarze było opracowanie przez Kuratorium naszego seminarium nowego programu przygotowania pastoralnego. Program ten zakłada odbywanie praktyk duszpasterskich w następujących formach:

- ćwiczenia i praktyki objęte programem studiów w ramach przedmiotów pastoralnych;
- praktyki wakacyjne przeżywane we wspólnotach lokalnych;
- stałe bądź okazjonalne zaangażowania pastoralne w ciągu roku.

W minionym roku akademickim wspólnota seminaryjna przygotowała i wystawiła na scenie spektakl *Misterium Męki Pańskiej*. Alumni wystąpili w trzynastu przedstawieniach, które obejrzało blisko 3700 widzów.

W celu zapewnienia łączności z macierzystymi inspektoriami, nasi alumni uczestniczyli w przygotowaniu i przeprowadzeniu na terenie swoich inspektorii różnych akcji młodzieżowych.

Wśród nich należy wymienić majowe święta młodości oraz dni skupienia dedykowane chłopcom okazującym zainteresowanie powołaniem zakonnym i kapłańskim.

Z okazji niedziel powołaniowych diakoni i alumni przygotowali tematyczne kazania oraz spotkania w grupach młodzieżowych. Spotkania te zostały zorganizowane w parafiach na terenie inspektorii krakowskiej i wrocławskiej.

Wzorem ubiegłego roku nasi współbracia przygotowali program Uroczystości Księdza Bosko przeżywanej razem z młodzieżą. Młodzież ta pochodziła z różnych grup duszpasterstwa salezjańskiego działających na terenie Krakowa. U podstaw tej inicjatywy leży animacja młodych ludzi, by pobudzić ich do zaprezentowania posiadanych i rozwijanych zdolności z zakresu muzyki, śpiewu, tańca i teatru. Przeżywanie w ten sposób Uroczystości Księdza Bosko pozwala młodzieży doświadczyć klimatu święta wpisanego w naszą salezjańską duchowość młodzieżową. Ta propozycja znalazła duże uznanie wśród młodych

W okresie Wielkiego Tygodnia nasi alumni przeprowadzili kilka serii rekolekcji szkolnych dla dzieci i młodzieży. Rekolekcje te przygotowane w kilkusobowych zespołach pozwalają młodzieży zaproponować bardzo bogaty program rekolekcji, na który — oprócz nabożeństw i konferencji — składają się również inicjatywy o charakterze kulturalno-sportowym.

9. BIBLIOTEKA

Rok akademicki 2011/2012 przyniósł istotne zmiany w dotychczasowym sposobie funkcjonowania naszej seminaryjnej biblioteki. Zmiany te dotyczyły przede wszystkim systemu komputerowego wykorzystywanego w jej prowadzeniu. Podjęte działania pozwoliły na osiągnięcie nowoczesnych standardów jakości zapewniających możliwość współpracy z innymi bibliotekami nie tylko z terenu naszego kraju, ale również z zagranicy. Aby osiągnąć ten cel, pracownicy biblioteki musieli sprostać wyzwaniu opanowania odmiennego sposobu katalogowania książek. W szczególności dotyczyło to prac związanych ze zmianą formatu ich opisywania. Wymagało to odbycia przez nich specjalistycznych szkoleń umożliwiających przejście z dotychczasowego formatu na uniwersalny system Marc 21. Szkolenia takie odbyły się w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Uczestniczyli w nich ks. Dariusz Porzucek i p. Anna Zadora. W najbliższej przyszłości zaowocuje to znacznym przyspieszeniem katalogowania zbiorów.

Rozpoczęto już samodzielne katalogowanie książek w nowym formacie. Dokonano też konwersji całej dotychczasowej bazy do nowego formatu Marc 21.

W tym roku zakończono również opracowanie książek ze zbiorów ks. prof. Ryszarda Rubinkiewicza w ilości 1413 woluminów. W okresie wakacyjnym przy dużym zaangażowaniu alumnów dokonano bardzo dużej pracy w zakresie konserwacji zbiorów. Opieczętowano i oklejono około 4500 książek. Ciągłe trwają prace związane z kompletowaniem i przenoszeniem zbioru do czytelnicy.

Aktualny stan w bazach katalogu elektronicznego to 90 000 rekordów. Biblioteka posiada jeszcze ok. 80 000 książek nieujętych w katalogu elektronicznym. W czytelnicy znajduje się około 200 czasopism w wolnym dostępie. Obecnie prenumerata czasopism obejmuje około stu tytułów.

10. ADMINISTRACJA WSDTS

Aby zapewnić funkcjonowanie WSDTS potrzebne jest zaangażowanie wielu ludzi również w utrzymanie struktury materialnej. Administrację WSDTS prowadził ks. Janusz Kasza. W WSDTS zatrudnionych było 13 pracowników oraz jedna wolontariuszka.

Do najważniejszych inwestycji minionego roku należy zaliczyć:

- zamontowanie solarów i przebudowę kotłowni;
- odnowienie domowej kaplicy;

- modernizację serwerowni;
- zamontowanie w salach wykładowych dwóch tablic multimedialnych;
- położenie nowego łącza internetowego;

11. ZAKOŃCZENIE

Spojrzenie w przeszłość pomaga zauważyć, że małe kryształki dobra dnia codziennego układają się w piękne mozaiki, które cieszą i dają powód do zadowolenia. Zdajemy sobie sprawę z tego, że jest to owoc nie tylko naszego zaangażowania, ale pracy wielu życzliwych nam osób, które ubogacają nasze życie różnymi darami duchowymi i materialnymi. Świadomość daru rodzi postawę wdzięczności, dlatego w tym miejscu pragnę podziękować wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób wspierają nasze seminarium.

Na ręce księży inspektorów składam podziękowanie wszystkim współbraciom Salezjanom, pracującym w zarządach inspektorii i na placówkach za niezliczone wyrazy troski o nasz dom formacyjny.

Dziękuję wszystkim profesorom i wykładowcom za trud pracy dydaktycznej i troskę o zapewnienie jej jak najlepszej jakości. Dziękuję wszystkim pracownikom administracji, bez których ofiarnej pracy nie moglibyśmy realizować naszych celów. Dziękuję darczyńcom, którzy wspierają nas w wymiarze duchowym i materialnym swoimi darami serca.

Na koniec wyrażam wdzięczność Bogu, dzięki któremu żyjemy i dla którego istniejemy, za Jego dobroć, błogosławieństwo i opatrzność. Niech Bóg w naszym życiu będzie uwielbiony!

Ks. Wojciech Krawczyk SDB
Rektor WSD TS, Kraków

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W ŁĄDZIE NAD WARTĄ W ROKU SEMINARYJNYM 2011/2012

1. WPROWADZENIE

Seminarium duchowne to miejsce szczególne. Jego rola i zadania w kształtowaniu i formowaniu kandydatów do kapłaństwa są ściśle określone przez dokumenty Kościoła, który zawsze poświęcał wiele uwagi odpowiedniemu przygotowaniu przyszłych duszpasterzy, zarówno w sferze duchowej, jak i intelektualnej oraz pastoralnej. Właściwe odczytanie *znaków czasu*, a także umiejętność nawiązania właściwego dialogu ze środowiskami pracy duszpasterskiej, to warunek powodzenia realizacji misji Kościoła. Tak więc dobre przygotowanie kapłanów to sprawa oczywista i niezbędna, ponieważ od nich zależy jakość i poziom życia duchowego wiernych, którzy oczekują od kapłana świadectwa życia opartego na Bogu i Ewangelii. W takie zadania wpisuje się swoją działalnością Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą. W nim od 60 lat, w oparciu o zasady formacji kapłańskiej w Polsce (*Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*) oraz wytyczne Towarzystwa Salezjańskiego, realizuje się proces rozeznania, formacji duchowej, ugruntowania oraz kształcenia przyszłych duszpasterzy oraz nauczycieli dzieci i młodzieży zgodnie z charyzmatem św. Jana Bosko.

2. WSPÓLBRACIA WSPÓLNOTY FORMACYJNEJ

W roku akademickim 2011/2012 rektorem Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą był ks. dr Ryszard Sadowski. Wraz z nim zarząd seminarium i radę domu tworzyli: ks. dr Radosław Błaszczyk, ks. dr Mariusz Chamarczuk, ks. dr Wojciech Gretka, ks. mgr Mariusz Kowalski, ks. mgr Wojciech Lech, ks. mgr Piotr Przyborski i ks. mgr Mariusz Słomiński.

Ponadto wspólnotę zakonno-seminaryjną współtworzyli: ks. mgr Marek Babicz (wieloletni członek rady domu, wychowawca alumnów, a od września 2010 r. kierownik biblioteki seminaryjnej), ks. mgr Czesław Banach, ks. mgr Robert Dmochowski (ekonom salezjańskiej placówki opiekuńczo-wychowawczej „Dom Młodzieży” w Poznaniu), ks. mgr lic. Apoloniusz Domański, ks. Władysław Grochał (długoletni kierownik biblioteki), ks. Stanisław Jeziński (spowiednik), ks. mgr lic. Władysław Kołyszko (pracownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, spowiednik alumnów i sióstr zakonnych oraz konferencjonista i rekolekcjonista), ks. dr Zenon Klawikowski (kierownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie), ks. mgr Józef Koszewnik, ks. mgr Bolesław Leciej (spowiednik i rekolekcjonista), ks. Tadeusz Piaskowski (proboszcz parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Kowalewie i spowiednik), ks. Władysław Zimnowodski (wieloletni kapelan sióstr urszulanek) i ks. mgr Jacek Żurawski (współpracownik ekonomy) oraz 17 kleryków na I kursie, 12 kleryków na II kursie, 11 kleryków na III kursie.

3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA MINIONEGO ROKU SEMINARYJNEGO

Inauguracja roku seminaryjnego 2011/2012 miała miejsce w Łądzie 24 września 2011 roku. Tradycyjnie rozpoczęła się ona w kościele parafialnym pw. NMP i św. Mikołaja od sprawowania uroczystej Eucharystii (której przewodniczył radca Rady Generalnej ks. dr Marek Chrzan), po której uczestnicy uroczystości zebrali się w Sali Opackiej.

Po przywitaniu gości przez Księdza Rektora i odczytaniu przez Prorektora ds. studiów sprawozdania z działalności WSD TS w Łądzie, przyszedł czas na wygłoszenie wykładu inauguracyjnego. Ponieważ inauguracja miała miejsce w roku obchodów 90. rocznicy przybycia salezjanów do Łądu, wykład został podzielony na trzy części: *Wspólnota i jej dom* — ks. dr J. Nowiński, *Dziela prowadzone w Łądzie* — ks. dr J. Wąsowicz, *Salezjanie z Łądu dla społeczności lokalnej* — ks. dr R. Sadowski. Po wykładach nastąpiła immatrykulacja alumnów I-go roku, której dokonał ks. Radca, wręczając indeksy WSD TS, a po niej głos zabrali: ks. Inspektor Alfred Leja oraz p. Arleta Pleśniak — wójt Gminy Łądek. Następnie słowo do zebranych skierował prof. Krzysztof Zanussi (biorący udział w cyklu koncertów muzyki klasycznej pt. *Tryptyk Łądzki*, zorganizowanych przez Filharmonię Poznańską w dn. 23–25.09), dzieląc się doświadczeniem pracy dydaktyczno-artystycznej oraz wyrażając radość z udziału w seminaryjnej uroczystości. Po jego wystąpieniu odczytano listy gratulacyjne przesłane z okazji inauguracji. Całość spotkania zakończono odśpiewaniem utworu *Gaudeamus igitur*.

Tradycją lat ubiegłych, w minionym roku przedstawiciele WSD TS w Łądzie wzięli udział w różnych inauguracjach obchodzonych w sąsiedzkich wyższych uczelniach kościelnych i świeckich. Były to: Wyższe Seminarium Duchowne w Gnieźnie, Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Bydgoskiej im. bł. bp. Michała Kozala, Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Misjonarzy Świętej Rodziny w Kazimierzu Biskupim, Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Ducha Świętego im. bł. Ojca Jakuba Lavalą w Bydgoszczy, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie oraz Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Wśród różnych inicjatyw podejmowanych na polu działalności edukacyjnej należy wymienić obchody Dnia Edukacji Narodowej 14 października, przeżywane szczególnie uroczystie wraz z Instytutem Pamięci Narodowej,

który przy współpracy z Archiwum Salezjańskim Inspektorii Pilskiej zorganizował konferencję pt. *Wierni do końca* — o Poznańskiej Piątce Męczenników II wojny światowej.

Święto Inspektorii św. Wojciecha obchodzone w Łądzie 21 kwietnia przeżywane było wraz z salezjanami, którzy świętowali srebrne i złote jubileusze pierwszej profesji zakonnej. Natomiast 28 maja w naszej wspólnocie obchodziliśmy uroczystość jubileuszy święceń kapłańskich salezjanów z inspektorii pilskiej i warszawskiej, którzy 25 i 50 lat temu przyjęli w Łądzie święcenia prezbiteratu. Do grona tych pierwszych należeli wówczas: Ks. Jarosław Dobkowski, ks. Kazimierz Gajowy, ks. Paweł Kacprzak, ks. Mirosław Król, ks. Feliks Łobos, ks. Edward Mackiewicz, ks. Stefan Makuracki, ks. Jan Niewęglowski, Ks. Krzysztof Owczarek, ks. Stanisław Rusiniak, ks. Mariusz Słomiński, ks. Jarosław Szadkowski, ks. Stanisław Szeszowski, ks. Józef Ślazyk, ks. Jan Walenciej, ks. Krzysztof Wilkos; 50-lecie świętowali: Ks. Marian Barzowski, ks. Antoni Gabrel, ks. Leon Grochalski, ks. Kazimierz Jarząbek, ks. Marian Juraś, ks. Franciszek Kamiński, ks. Edward Kołek, ks. Marian Lewko, ks. Zbigniew Malinowski, ks. Ignacy Pływaczyk, ks. Remigiusz Popowski, ks. Waław Rusinek, ks. Jerzy Rydzewski, ks. Tadeusz Rzeźnicki, ks. Waław Świerbiołek, ks. Stefan Tomaszewski, ks. Jacek Trochim, ks. Stanisław Trus, ks. Kazimierz Walczuk, ks. Zdzisław Weder, ks. Tadeusz Wrzosek, ks. Józef Żak. Eucharystii sprawowanej w intencji żyjących i zmarłych już jubilatów przewodniczył oraz kazanie wygłosił Inspektor warszawski ks. Sławomir Łubian, przy koncelebrze Inspektora ks. Marka Chmielewskiego oraz wszystkich jubilatów i salezjanów pracujących obecnie w Łądzie. W mszy św. wziął także udział posunięty mocno w latach ks. Stanisław Jezierski (obchodzący 76. rocznicę złożenia pierwszych ślubów zakonnych) — spowiednik, który był bezpośrednio zaangażowany w wychowanie i formację jubilatów. Podczas tej uroczystości ks. Zdzisław Weder odczytał wzruszający list ks. prof. Remigiusza Popowskiego (który z powodu ciężkiej choroby nie mógł niestety uczestniczyć w uroczystościach). W ciepłych słowach podzielił się w nim świadectwem kapłańskiego życia oraz cierpienia pełnego nadziei. Jako pamiątkę obchodzonego jubileuszu świętujący kapłani otrzymali błogosławieństwo od papieża Benedykta XVI.

Corocznym, ważnym wydarzeniem każdego wyższego seminarium duchownego są — wieńczące poszczególne etapy formacji seminaryjnej — posługi oraz święcenia diakonatu i prezbiteratu. W tym kontekście należy odnotować, że 19 maja 2012 roku abp Józef Kowalczyk, Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski, udzielił święceń prezbiteratu trzem diakonom, absolwentom naszego seminarium. Byli to: ks. Michał Jach SDB ze Szczecina, ks. Mariusz Kulpa SDB ze Szczecina i ks. Bartłomiej Przybylski SDB z Piły.

W czerwcowy kalendarz odbywających się w Łądzie imprez kulturalnych systematycznie wpisuje się Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej. Jego ósma edycja odbyła się w dniach od 2 do 3 czerwca 2012 roku pod hasłem *Królowie i biskupi*. Zaproponowany bogaty program obejmujący dużą ilość prelekcji popularno-naukowych, filmów, koncertów, przedstawień, degustacji, a także średniowiecznych inscenizacji, gier i zabaw przyciągnął rzeszę sympatyków tego typu imprez oraz osoby poszukujące ciekawych form spędzania wolnego czasu.

4. ALUMNI I KADRA DYDAKTYCZNO-NAUKOWA ORAZ PERSONEL ADMINISTRACYJNO-PORZĄDKOWY

W roku akademickim 2011/2012 w WSD TS studia rozpoczęło 40 alumnów (I rok: 17, II rok: 12, III rok: 11). Formacja seminaryjna obejmowała cztery podstawowe wymiary: ludzki, duchowy, intelektualny i pastoralny. Specyfika tego ostatniego była wyznaczona charyzmatem salezjańskim, skoncentrowanym na apostołacie oraz edukacji dzieci i młodzieży.

Weryfikacji rozwoju w wymiarze ludzkim, intelektualnym, duchowym oraz pastoralnym służyły comiesięczne i kwartalne dni skupienia, doroczne rekolekcje, zebrania rady domu oraz skrutynia. Klerycy przygotowywali się do czekającej ich w przyszłości pracy duszpasterskiej i pedagogicznej, angażując się między innymi w działalność Oratorium i spotkania formacyjno-

-powołaniowie w ramach tzw. weekendów z Księdzem Bosko, a także poprzez tzw. wyjazdy powołaniowie do salezjańskich placówek w Polsce i za granicą (Berlin, Sztokholm). Niektórzy z nich udali się do Niemiec, Włoch i krajów byłego Związku Radzieckiego, gdzie w okresie wakacyjnym doskonalili znajomość języków obcych.

W roku akademickim 2011/2012 na kierunku filozoficznym zajęcia dydaktyczne prowadziło 23 wykładowców, w tym czterech posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego: ks. Tadeusz Kołosowski UKSW (język łaciński), ks. Zbigniew Lępko (antropologia filozoficzna), ks. Janusz Mączka (filozofia przyrody) i ks. Jan Pietrzykowski UKSW (historia Kościoła). Zajęcia dydaktyczne prowadziło także dziesięciu wykładowców ze stopniem naukowym doktora: ks. Radosław Błaszczak (liturgia, język włoski), ks. Dariusz Buksik (psychologia rozwojowa), ks. Krzysztof Butowski (etyka, teoria poznania), ks. Marek T. Chmielewski (system prewencyjny), ks. Wojciech Gretka (metafizyka, historia filozofii starożytnej, średniowiecznej i renesansowej, wstęp do filozofii), ks. Kazimierz Gryzenia (historia filozofii nowożytnej i współczesnej), Ewa Matyba (fonetyka), ks. Ryszard Sadowski (proseminarium), ks. Dariusz Sztuk UKSW (język grecki), ks. Andrzej Wujek (historia filozofii średniowiecznej), a także dziewięć osób z dyplomem magistra: Marta Benk (piano), ks. Dariusz Dynak-Michalski (język łaciński), Mirosław Glazik (literatura chrześcijańska, teatr), ks. Stanisław Hajkowski (środki społecznego przekazu), ks. Mariusz Kowalski (muzyka kościelna, chór, orkiestra), Przemysław Kuchowicz (wychowanie fizyczne), Zbigniew Łuczak (język angielski), Eugeniusz Ochowiak (język niemiecki), ks. Jacek Żurawski (*urbanitas sacerdotalis*).

Seminarium to także osoby zatrudnione, aby tworzyć jego nieodzowne zaplecze socjalno-gospodarcze. Wymieniając je z imienia i nazwiska, wyraża się im wdzięczność za pracę dla dobra seminarium. Są to: Renata Ciubak, Henryk Dróbka, Jolanta Grzywińska, Iwona Kielichowska, Wiesława Kwiatkowska, Bogumiła Olejniczak, Henryk Smuškiewicz, Barbara Stogińska, dr Katarzyna Styka, Barbara Szcześniak, Anna Tomczak, Grzegorz Woźniak, Zenon Woźniak.

5. OTWARCIE NOWEGO KIERUNKU STUDIÓW

Rok akademicki 2011/2012 w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie otworzył nowy rozdział historii studiów. Dotychczasowy, filozoficzny profil postnowicjatu został wzbogacony o kolejny, trzeci rok dydaktyczny i poszerzony o możliwość podniesienia kompetencji naszych kandydatów do kapłaństwa w zakresie pedagogicznym. Konsultacje i rozeznawanie możliwości formalno-prawnych trwające od 2009 roku zostały zintensyfikowane w pierwszej połowie 2011 roku przez władze seminarium oraz uwieńczono podpisaniem umowy o współpracy w tym zakresie między inspektorem ks. dr. Markiem Chmielewskim a rektorem Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie ks. prof. Henrykiem Skorowskim. Podjęte ustalenia dały możliwość otwarcia w Łądzie nowego kierunku studiów, co oznacza, że część alumnów seminarium stała się studentami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warszawie. Podejmując studia niestacjonarne w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i opiekuńczo-wychowawczej, alumni, równoległe z wymogami studiów seminaryjnych, realizują program studiów zgodny z wymogami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warszawie (przedmioty, ilość godzin wykładowych, ćwiczeń, seminariów oraz konwersatoriów). Skutkiem podjęcia tej cennej inicjatywy powinno być uzyskanie licencjatu na podjętym kierunku studiów. W tym celu zgromadzono profesjonalną kadrę dydaktyczną w liczbie 23 wykładowców ze środowisk uniwersyteckich z Warszawy, Krakowa, Poznania, Łodzi, Piły, Konina, w liczbie 8 profesorów, 14 doktorów, 4 magistrów prowadzących wykłady, ćwiczenia i konwersatoria z 33 specjalistycznych przedmiotów pedagogicznych. Należy także wymienić miejsca tegorocznych praktyk studenckich, które dzięki życzliwości wielu osób udało się z powodzeniem i dobrym skutkiem zrealizować. Odbyły się one m.in.: w Sądzie Rejonowym w Koninie i Słupcy, w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym Fundacji

„Światło” w Toruniu (na oddziale apalicznym), w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pile, w Zespole Placówek Wspierana Rodziny „Szansa” w Kosewie, w Katolickiej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Łące, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Trzcńcu i w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Różanymstoku.

Pomysł dopełnienia dotychczasowych ogólnych studiów z zakresu pedagogiki o zagadnienia szczegółowe i specjalistyczne zrodził się z doświadczeń codziennych spotkań salezjanów z dziećmi i młodzieżą w placówkach wychowawczo-dydaktycznych. Miniony rok był próbą i wyzwaniem dla 11 alumnów, którzy roczny wysiłek sfinalizowali w dniu 25 czerwca, na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, gdzie odbył się (zdany pomyślnie przez wszystkich alumnów) egzamin licencjacki. Komisja egzaminacyjna wytypowała także dwie osoby do nagrody Rady Wydziału za przeprowadzone badania i opisanie ich w pracy licencjackiej.

6. BIBLIOTEKA I CZYTEL尼亚

W minionym roku akademickim do komputerowej bazy czytelników było zapisanych 1501 osób, z tej liczby książki wypożyczało 201 osób. Łącznie dokonały one wypożyczenia lub zwrotu książki 1530 razy. Ogółem czytelnikom wypożyczono 4050 książek. 45 osób korzystających z usług biblioteki oraz czytelnicy na miejscu otrzymały dostęp do 234 książek i 14 woluminów czasopism.

Stan księgozbioru w dniu 1 sierpnia 2012 roku wynosił 127.000 woluminów, czyli poprzez proces zmniejszania ilości duplikatów stan ten (w porównaniu z rokiem ubiegłym) zmniejszył się o 9300 książek. W omawianym okresie najwięcej książek ofiarowali biblioteci współpracownicy z Łomianek, Kawnic, Konina, Warszawy, z Inspektoratów pilskiego i wrocławskiego oraz osoby prywatne. Biblioteka zajmuje się także dystrybucją półrocznika Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego „Seminare”, który wysyłany jest do 50 bibliotek teologicznych, seminaryjnych i zakonnych. Dzięki temu łączka biblioteka otrzymuje w ramach wymiany międzybibliotecznej szereg wartościowych czasopism.

Napływ nowych egzemplarzy i brak miejsca w pomieszczeniach bibliotecznych zmusił personel biblioteki do podjęcia wysiłku zmniejszenia ilości dubletów poprzez przekazanie współpracownikom 540 książek, wymianę 100 egzemplarzy z innymi bibliotekami, sprzedaż 2500 woluminów do antykwarium. Także poprzez komputerową listę dyskusyjną zaproponowano 80-ciu bibliotekom teologicznym i seminaryjnym zrzeszonym w FIDES wybranie brakujących egzemplarzy z dubletów łączkich czasopism. Ogółem przekazano poniżej wymienionym bibliotekom ponad 2,5 tys. egzemplarzy czasopism (począwszy od miesięczników, kwartalników, półroczników i roczników). Najwięcej czasopism wybrały biblioteki: Białystok — Biblioteka WMSD; Łowicz — Biblioteka WSD; Kraków — Biblioteka WSD OO. Franciszkanów; Kraków — Biblioteka WSD TS; Olsztyn — Biblioteka WSD Hosianum; Poznań — Biblioteka Wydziału Teologicznego UAM; Warszawa — Biblioteka Bobolanum. Dzięki wyłożonej pracy personelu bibliotecznego udało się zmniejszyć ilość dubletów książek do stanu 30.450 woluminów.

W minionym roku akademickim rozszerzono program studiów o dodatkowy kierunek studiów. Zaistniała konieczność utworzenia nowego działu tematycznego. W tym celu od stycznia 2011 do sierpnia 2012 roku zakupiono 150 książek o tematyce pedagogicznej, psychologicznej i socjologicznej. Zostały również zaprenumerowane nowe tytuły czasopism: „Pracownik socjalny w terenie”, „Przegląd psychologiczny”, „Studia psychologiczne”, „Resocjalizacja Polska”, „Głos Pedagogiczny”, „Studia psychologiczne”, „Roczniki Pedagogiczne”, „Family forum — problemy współczesnej rodziny”, „Imago — czasopismo Fundacji Pro Humana Vita”, „Opieka-Wychowanie-Terapia”, „Terażniejszość-Człowiek-Edukacja”.

7. ZAKOŃCZENIE

Rok seminaryjno-akademicki 2011–2012 był czasem wyczerpanej pracy zarówno kadry wychowawczo-dydaktycznej, kleryków-studentów, jak i wszystkich innych osób tworzących wspólnotę seminaryjną. Włączając w tę wspólnotę wszystkie osoby życzliwe, zwłaszcza Towarzystwo Przyjaciół WSD TS w Łądzie, należy im wyrazić wdzięczność i uznanie za żywe zainteresowanie codziennym życiem naszego domu formacyjnego, poprzez konkretną, systematyczną i wszechstronną pomoc, zarówno modlitewną, jak i materialną.

Ks. Mariusz Chamarczuk SDB